ОТЧЕТ
за дейността на Музея на текстилната индустрия - Сливен
през 2025 г.

Отчетът за дейността на Музея на текстилната индустрия за 2025 г. е изготвен съобразно изпълнението на заложените в годишната програма дейности и изпълнението на приоритетните направления, а именно:

I. Развиване и разширяване на експозиционната, образователната дейност и работата с публиките

II. Повишаване на качеството и ефективността на дейностите, свързани с опазване на движимите културни ценности, съхранявани в Музея на текстилната индустрия.

III. Увеличаване на музейния фонд чрез придобиване на нови предмети, свързани с историята на текстилната техника и технология.

IV. Развиване на изградените партньорства и привличане на нови съмишленици за подпомагане дейностите на музея.

I. Експозиционна дейност

1. Постоянна експозиция

През отчетната 2025 г. се предприеха всички необходими мерки за обезпечаване на пълноценното и ефективно функциониране на постоянната експозиция и осигуряване на демонстрациите: поддържане на добра работна среда, преглед на машините и зареждане с консумативи, навременно отстраняване на технически проблеми.

Извършени са следните конкретни дейности:

1.1. За поддържането на безопасна работна среда в експозиционните зали, работните и санитарните помещения се осигуриха необходимите количества почистващи и дезинфектиращи препарати за обща и лична хигиена, периодично се извършва третиране на допустимите повърхности.

1.2. За добрата осветеност и поддържане на подходяща температура в експозиционните зали редовно се извършва проверка на съответните технически съоръжения и се предприемат незабавни мерки за отстраняване на настъпили повреди.

1.3. Извършена е регулярната профилактика на работещите експонати.

1.4. Дейности, касаещи работата на действащите музейни експонати в постоянната експозиция:

1.4.1. След множество консулнации, през м. март се осигури текстилен специалист, който да съдейства за ремонта на предачна машина селфактор, която отново е включена в демонстрациите след продължителен престой.

1.4.2. През м. юни е сменена основата на лентов тъкачен стан. За целта са насновани две ленти цветна основа с различни десени.

1.4.3. През м. септември се извърши регулиране на механизма за подаване на вътъка на автоматичен тъкачен стан „Янтра“.

1.4.4. Периодично се сменят шпулите на селфактора.

1.4.5. Неколкократно през годината се сменя плетивото на линейна плетачна машина и се заплита ново.

1.4.6. При необходимост се прави зареждане на шпулите на гайтанджийския чарк.

1.4.7. Регулярно се извършва зареждане с вътък на ръчен хоризонтален тъкачен стан, на стан с „летяща" совалка, механичен стан „Мария Луиза", лентов тъкачен стан и автоматичен стан „Янтра".

1.4.8. За осигуряване на вътък за тъкачен стан „Янтра" шпулирането продължава да се извършва в ПГТО „Добри Желязков".

1.4.9. Периодично се сваля плетивото на кръглоплетачна машина рендер и се заплита ново.

1.4.10. Постоянно се проверява основата на всички тъкачни станове и се възстановяват скъсаните нишки.

1.4.11. За осигуряване демонстрациите на ръчното текстилно печатане в постоянната експозиция периодично се прави печатаща паста в различни цветове.

1.5. Поради липса на подходящ специалист, който да консултира работата по регулиране механизмите на двуцилиндрова плетачна машина „Бентли Комет", тази дейност се отлага за следващата година.

До края на м. декември постоянната експозиция е посетена от 3501 души. Преобладаващият дял се пада на групата на учащите – ученици и студенти. И през тази година експозицията се радваше на добър прием от страна на училища и туроператори, които организират ученически екскурзии във връзка с Национална програма „България – образователни маршрути" на Министерството на образованието и науката, Програма „Еразъм +" на Европейския съюз и собствени проекти на образователните институции по други програми. Кампаниите „100 национални туристически обекти" на БТС и „Стани приятел на Сливен" на Община Сливен също стимулират интереса на различен тип публики към музея.

Изнесени са 158 беседи, направени са 127 демонстрации.

2. <u>Временни експозиции</u>

2.1. Изложба **"Шевни машини. Колекция на инж. Костадин Костадинов"**:

2.1.1. . Изложбата беше отворена за посещения от м. януари до м. ноември. През този период е посетена от 1703 души.

2.2. **„120 години музейно дело в Сливен" - с**ъвместна изложба с Регионален исторически музей „Д-р Симеон Табаков"– Сливен и Художествена галерия „Димитър Добрович" - Сливен :

2.2.1. През м. март Музеят на текстилната индустрия получи предложение да се включи в създаването на обща винилна изложба на трите културни института, като проектира собствени платна, предостави своята конструкция за изложби на открито и съдейства за изработване на допълнителна такава.

2.2.2. Направи се проект в контекста на общата концепция, който отразява създаването на Музея на текстилната индустрия и подчертава неговата уникалност.

2.2.3. Изложбата беше разположена на пешеходната улица в града и беше официално открита на 17 май.

2.2.4. Изложбата беше достъпна за гражданите и гостите на града до края на м. ноември 2025 г.

2.3. Гостуваща изложба **„Живопис и коприна"**:

2.3.1. През м. май беше транспортирана винилна изложба от Националната галерия – София и подредена в част от експозиционното пространство на постоянната експозиция на Музея на текстилната индустрия. Това позициониране даде възможност

на голяма част от посетителите на музея да се запознаят със съдържанието на изложбата и косвено – с оригиналните гоблени, които са изложени в Квадрат 500“.

2.3.2. Изложбата беше открита на 17 май 2025 г.

2.3.3. Тя беше достъпна за посетители до края на м. юни.

II. Образователни програми, музейни ателиета и лаборатории

1. Образователни програми

1.1. През м. март и м. ноември са проведени 3 образователни програми „Индустриална революция“ с общо 59 ученици.

1.2. През м. март е проведена образователна програма „Багрене срастения“ с 14 участници.

1.3. През м април е проведена образователна програма „Коприна“ със 17 деца.

1.4. Образователните теоретични модули на изнесените занимания с деца от предучилищна възраст и ученици периодично се актуализират според темата на заниманията и програмата на участниците.

1.5. За участието на музея в Национален детски етнопрактикум „Потомци” се подготвиха теоретични представяния на съответните традиционни техники - приложение в миналото и днес.

2. Музейни ателиета

2.1. За нуждите на музейните ателиета през годината бяха подготвени 30 бр. рамки за рисуване с копринен плат и нанесен контур, насновани са различни десени на

2.2. 39 бр. станчета за тъкане на кори, сглобени и насновани са 42 бр. рамки за тъкане, подготвени са необходимите спомагателни приспособления, осигурени са всички нужни материали. За демонстрациите на заниманията извън града е изработен модел на неолитен стан с размери, подходящи за транспортиране.

2.3. В рамките на програмата за Европейската нощ на музеите се организира ателие „Silk Design“ за изработване на бижута от копринени пашкули, в което се включиха около 200 участници.

2.4. Проведени бяха две творчески седмици в музея през лятната ваканция на учениците.

2.5. За втора поредна година музеят беше включен в програмата на Национален детски етнопрактикум „Потомци“ в с. Боженци и гр. Хисаря с ателиета „Текстилно печатане“, „Тъкане на кори“ и „Декоративно тъкане“.

2.6. През годината са проведени общо 25 занимания на ателиетата с продължителност 1 час, в които се включиха с 387 участници.

2.7. Проведени са 14 занимания на ателиетата с продължителност 3 часа, с общо 212 участници.

3. Лаборатории

3.1. В Текстилната музейна лаборатория са проведени 5 занятия с общо 148 участници.

3.2. Мобилната музейна лаборатория има проведени 8 занимания с общо 193 участници.

III. Участие в регионални, национални и европейски инициативи

1. 225 години от рождението и 160 години от смъртта на Добри Желязков

1.1. През м. април музеят се включи отбелязването на 225 години от рождението и 160 години от смъртта на Добри Желязков по инициатива на Сдружение „Перлата на Сливен“. За целта беше организирано поднасяне на цветя на паметника на Добри Желязков, беседа с ученици от Текстилното училище, експониране на изложбата „Добри Желязков Фабрикаджията – първият български предприемач“ през музея и посрещане на предприемачи от цялата страна в постоянната експозиция на музея.

2. Велики Четвъртък

4.1. И през 2025 г. за поредна година Музеят на текстилната индустрия се включи в общоградска благотворителна работилница на Велики четвъртък, посветена на Възкресение Христово, организирана от Община Сливен. Събитието беше посетено от стотици граждани и гости на града.

3. Европейска нощ на музеите

3.1. През 2025 г. Европейската нощ но музеите се проведе на 17 май. В Сливен се изготви обща програма на музеите и галериите в града. Музеят на текстилната индустрия се фокусира върху темата за коприната.

3.2. В рамките на инициативата в музея се откри гостуваща винилна изложба „Живопис с вълна и коприна от Фландрия и Франция, XVI – XVIII век, от колекцията на Националната галерия“ в партньорство с Национална галерия – гр. София.

3.3. Прожектира се видеофилм „Живопис с вълна и коприна“ с автор Калин Серапинов, който допълва информацията за уникалните гоблени, както и направените консервационни и реставрационни работи, за да могат да бъдат показани пред публика.

3.4. Организира се и се проведе ателие „Silk Design“– творческа работилница за изработване на бижута от копринени пашкули в партньорство с Колеж - Сливен към Технически университет – София, специалност „Технологии, дизайн и мениджмънт на модната индустрия“ и Аграрен факултет към Тракийски университет – Стара Загора.

3.5. С „вход свободен“ беше отворена постоянната експозиция и временната изложба „Шевни машини“.

4. Седмица на занаятите в РЕМ Пловдив

4.1. През м. юли музеят се включи в Седмицата на занаятите, организирана от РЕМ Пловдив. Бяха демонстрирани част от музейните ателиета.

4.2. Извършиха се демонстрации на неолитен тъкачен стан.

4.3. Предоставиха се материали за книжното издание на инициативата.

5. Иглика Килим Фест 2025 г.

5.1. През м. август в с. Иглика, Габровско се проведе мащабно изложение на открито на автентични български килими – колекция на Яков ван Белен. Представител

на музея посети изложението, устави контакти с организаторите и обсъди идеи за съвместна работа.

6. 190 години българска индустрия

6.1. В началото на годината музеят беше поканен и участва в жури за оценяване на ученически работи от конкурса „Наследство и бъдеще“, посветен на 190-тата годишнина от българската индустриализация и организиран от ПГТО „Добри Желязков“ – Сливен в края на 2024 г. Завеждащият филиала участва в журирането и в церемония по награждаване на участниците в конкурса.

IV. Проекти

1. Проект „Внедряване на нова система за консервация на движими културни ценности в Музея на текстилната индустрия“, финансиран от Министерството на културата

1.1. Планираните дейности се извършиха в пълнота и в необходимата последователност.

1.2. Проучи се опита на Националната галерия в прилагането на система „Аноксия”.

1.3. Направи се доставка на апаратурата и обучение на музейните специалисти.

1.4. Изготви се и се предаде в срок съдържателният и финансовият отчет на проекта.

2. Проект „Пъстри криулици - реконструкция на традиционни ръчни текстилни техники за тъканно орнаментиране“ – финансиран от Национален фонд „Култура“

2.1. Подготви се нужната документация и се внесе проектното предложение.

2.2. Поръчаха се необходимите материали за реализацията на проекта.

3. Участие в проекти на други организации

3.1. „Дигитализиране на стари филми“ - проект на Неделчо Великов финансиран от Общински фонд „Култура“ – Сливен. През м. февруари Музеят на текстилната индустрия стана домакин на представянето 7 стари киноленти за Сливен и неговата история - представящи епохата на Възраждането, важни исторически събития, развитието на текстилното производство, индустриалния облик на града в края на XX век.

3.2. По Национална програма „България – образователни маршрути” на Министерството на образованието и науката са изготвени оферти за подходящите музейни услуги, установени са контакти и са изпратени писма за сътрудничество до училища в региона и страната.

V. Събирателска и фондова работа

1. Музейни фондове

1.1. През м. май се проведе Комисия по идентификация на ДКЦ, изготвиха се експертните заключения.

1.2. Проведе се Фондова комисия, изготвиха се научните паспорти.

1.3. Отразиха се допълненията в електронните регистри на фондовете.

1.4. Към 31 декември 2025 г. музейните фондове наброяват: Основен фонд – 1200 инв. единици, Обменен фонд – 23 инв. единици, Научно-спомагателен фонд – 645 инв. единици.

1.5. През м. ноември 2025 г. започна работа Комисията за извършване на пълна инвентаризация на ДКЦ от Основен и Обменен фонд в Музея на текстилната индустрия.

2. Библиотека

2.1. През 2025 г. библиотечният фонд на музея е нараснал с 47 инвентарни единици .

2.2. Към 31 януари той наброява 2411 инв. единици.

3. Научен архив

3.1. През годината в Научен архив са заведени 46 инв. единици.

3.2. Към 31 януари 2025 г. Научният архив на музея съдържа 1640 инв. единици.

VI. Научно-изследователска работа, консултации, научни справки

1. През м. март в музея се състоя среща с потомци на Георги Стефанов, живеещи в САЩ. В тази връзка се изготвиха различни справки във връзка с родословието на фамилията, създаването и развитието на текстилната фабрика.

2. По покана на НЦБ – Враца се подготви текстов и снимков материал за включване на музея в европейски каталог по проект ARACNE - „Застъпване ролята на копринено изкуство и културното наследство в национален и европейски мащаб“.

3. Във връзка с предстоящата годишнина на музея за публикуване във в. „Технитарче“ се подготвиха статии за създаването на музея, за Държавната сукнена фабрика и за интересни специфични текстилни производства.

4. По повод подготовката на проектно предложение за финансиране от Национален фонд „Култура“ се направи проучване на ръчните традиционни тъкачни техники в региона и страната.

VII. Работа по активиране на туристическия поток и популяризиране дейността на музея

1. Реклама

1.1. Музеят участва в обсъждането и изработването на обща концепция за представянето на Община Сливен на Международното туристическо изложение „Ваканция и СПА“, София 2025 г. и беше част от екипа, представящ Община Сливен.

1.2. Музеят се включи в разработването на мобилна травел игра за Сливен, базирана на QUESTO APP.

1.3. Осигурен беше един видеодисплей, който беше поставен в постоянната експозиция с рекламна цел.

1.4. В началото на годината беше проектиран и отпечатан рекламен плакат на музея за външната рекламна витрина.

1.5. Създадено беше рекламно видео за излъчване на мониторите в центъра на града и на вътрешния дисплей на музея.

1.6. Организира се рекламата на Творческа ваканция 2025.

1.7. През м. септември музеят се включи в онлайн среща, организирана от БТА и БТС във връзка с популяризиране на 100-те Национални туристически обекти.

1.8. По външна покана беше направена регистрация на МТИ в KAYAK – платформа за туризъм и атракции.

1.9. Направи се актуализация и преиздаване на двуезичната рекламна брошура на музея.

1.10. През м. декември започна създаването на английска версия на сайта на музея.

1.11. Направено е заснимане на постоянната и временната експозиция от Телевизия Канал 6.

1.12. За всички музейни събития се изпращат съобщения до регионалните медии.

1.13. Периодично се правят публикации в социалните мрежи във връзка с годишнини, свързани с историята на текстилното производство.

1.14. Всички събития по проектите на музея са популяризирани чрез местните и националните медии и в социалните мрежи.

1.15. Музеят е включен в рекламните печатни издания за туризъм на Община Сливен.

1.16. Периодично се предоставя актуална информация относно активностите на музея за туристическия сайт infotourism.sliven.bg.

1.17. Поддържа се актуална информация в сайта на музея.

1.18. Редовно се предоставя актуална информация относно музейните инициативи за културния афиш на Община Сливен.

2. Участие в рекламни кампании на други организации

2.1. Продължава участието на Музея на текстилната индустрия в кампаниите „Сто национални туристически обекти на България“ на БТС.

2.2. Музеят продължава да участва и популяризира кампанията „Стани приятел на Сливен” на Община Сливен.

VIII. Реставрационна и консервационна дейност, съпътстващи дейности на АКР

1. Реставрация, консервация и реконсервация

В изпълнение на годишната програма на Ателието на консервация и реконсервация са извършени следните дейности:

1.1. обработка и реконсервация на дървени предмети – 76 инвентарни единици;

1.2. по метода „Аноксия“ в процес на реконсервация са 26 предмети – дърво, текстил и хартия;

1.3. периодично се обработват най-застрашените експонати от постоянна експозиция.

2. Други дейности на АКР

2.1. Музейните ателиета и лаборатории своевременно се осигуряват с всички необходими уреди, пособия и консумативи.

2.2. Работещите машини в постоянната експозиция периодично се зареждат със суровини и когато се налага се извършват частични ремонти.

2.3. Извърши се освежаване на металната конструкция за винилна изложба „120 години музейно дело в Сливен“.

IX. Партньорства и работа по привличане на дарители и спонсори

1. Партньорства

Продължават да се развиват и надграждат добрите партньорски взаимоотношения с Община Сливен, останалите културно-исторически институти в града, Младежки дом Сливен, неправителствените организации, свързани с културата и туризма, ПГТО „Добри Желязков”, Технически университет – София, Факултет и Колеж – Сливен, държавни и частни организации и дружества:

1.1. Музеят на текстилната индустрия е представен в Консултативния съвет по туризъм към Кмета на общината от завеждащия филиала и взема участие обсъждането и вземането на решения, свързани с развитието на туризма, разпределянето на бюджета и подобряване на условията за туризъм в региона.

1.2. При необходимост Общината оказва съдействие при осигуряването на инвентар и транспорт, свързан с музейната работа.

1.3. Текстилното училище оказва съдействие за шпулирането на вътък, необходим за работата на тъкачен стан „Янтра”.

X. Сигурност, поддръжка на сградния фонд и материалната база

1. Ремонтни дейности:

1.1. Извършиха се дейности по укрепване и измазване на покривната част на входната врата на музея.

1.2. Направи се измазване и боядисване ва стената на входа към двора на музея.

1.3. След изпратено писмо до EVN се извърши ремонт на трафопоста в двора на музея.

1.4. Приключи работата по изграждане на ел. инсталация на ФХ 4 ДСФ.

1.5. Направи се остъкляване на всички прозорци във ФХ 4 ДСФ.

1.6. Монтираха се алуминиеви врати на обособените зали във ФХ 4 ДСФ.

2. Хигиена и безопасност на работната среда

2.1. Навреме се осъществява проверката на противопожарните кранове и пожароизвестителната система.

2.2. Направи се преглед на ел. инсталацията в основната сграда на музея и където е необходимо се отстраниха неизправностите.

2.3. В срок е извършена профилактиката и зареждането на пожарогасителите в музея и фондохранилищата.

2.4. Поддържа се добра осветеност на сградата на музея и се контролира работата на видеокамерите.

2.5. Направени са годишните измервания на параметрите на работната среда.

2.6. Периодично се извършва почистване и дезинфекциране на постоянната експозиция, залата за временни изложби, работните помещения и санитарните помещения.

2.7. Поддържа се добра заобикаляща среда като редовно се почиства дворът, окосяват се тревните площи и се обработват се с препарати, оформят се зелените храсти.

XI. Административна и организационна дейност

1. В началото на годината са съставени и изпратени в НПТМ всички необходими годишни и статистически справки, касаещи филиала.

2. Ежемесечно се изготвят и изпращат в НПТМ справки и отчети за дейността на филиала и финансовите постъпления в музея.

3. Музеят участва в обсъждането и приемането на културния календар на Сливен за 2025 г.

4. Музеят е включен в обсъждането и изработването на обща програма на Сливен за Майските дни на културата и Европейската нощ на музеите

5. Музеят е представен в различни форуми, организирани от общината, областната управа, неправителствени организации и др.

6. Музеят е представен в Консултативния съвет по туризъм в Община Сливен.

7. Поддържат се делови взаимоотношения с туроператорски фирми, организират се посещения на групи през почивните дни при спазване на нормативната уредба.

XII. Осигуряваща и финансова дейност

1. Осигурените собствени приходи на музея до 30 декември 2025 г. са 26315,50 лв.

декември 2025 г. Изготвил:

Тони Димитрова
Завеждащ филиал
Музей на текстилната индустрия